

Johnny Kellner hävdar att mer forskning krävs om avskiljning av koppar ur slam vid reningsverken. Men frågan är redan noga undersökt, och forskningen visar att kopparhalten i åkermark inte motiverar avskiljning vid reningsverken. Det skriver **Hannu Heiskanen**, ordförande i SCDA.

Koppar i slam är inget problem

Johnny Kellner beskriver i en debattartikel i Energi & Miljö nr 9/2017 de många fördelar som koppar som byggmaterial har men efterlyser samtidigt mer forskning kring hur koppar ska kunna reduceras och avskiljas från slammet vid reningsverken.

Frågan om koppar har någon skadlig påverkan på rötslam från reningsverken är inte ny. Den är tvärtom noga undersökt i ett antal studier och forskningsprojekt och där ges de svar kring koppars miljöpåverkan som Johnny Kellner saknar. Det är därför inte mer forskning som behövs men informationen om vilka tillgängliga fakta och kunskaper som redan finns behöver uppenbarligen bli bättre.

Fakta är att kopparhalterna i sjöar och vattendrag har minskat och att emissioner av koppar från kommunala avloppsreningsverk står för en mycket liten del av den totala emissionen av koppar. 2012 uppgick enligt Naturvårdsverket den totala mängden emissioner av koppar till vatten till totalt 281 ton. Av dessa var det enbart 5,5 ton som kom från kommunala avloppsreningsverk.

Vad gäller då slammet, det som oroar Johnny Kellner? Statistik från Stockholm stad visar att koppar i rötslam, vattendrag och i grundvattnet minskat de senaste åren, trots att mängden kopparrör som används i infrastruktur och bostadsbyggande ökat under samma period.

I Sverige totalt är det bara knappt fyra procent av den totala åkermarken där concentrationen av koppar – från naturliga bakgrundsskällor som berggrunden – är så hög att gränsvärdet för slamgödning över-

” Det är andra ämnen i slammet, till exempel läkemedelsrester, som väcker frågor om det är lämpligt att använda slam som gödning för livsmedelsproduktion.

skrids. Det är alltså inte koppar som är orsaken till att slammet inte får spridas. Det är andra ämnen i slammet, till exempel läkemedelsrester, som väcker frågor om det är lämpligt att använda slam som gödning för livsmedelsproduktion.

Det finns alltså inte sådana kopparhalter i åkermark som motiverar att koppar bör avskiljas vid reningsverken som Johnny Kellner föreslår. Det är tvärtom så att stora delar av Sveriges yta, främst i mellersta och södra delarna, har kopparbrist i mat- och åkerjorden och därför tillsätts det i dag koppar i samband med gödningen av åkermark. Med några få undantag är det alltså enbart positivt att använda slam för spridning på åkermark.

Påståendet att användningen av

Hannu Heiskanen.

koppar som byggmaterial skapar problem för miljön har förekommit under lång tid. Samtidigt har under senare år en rad omfattande vetenskapliga studier gjorts för att undersöka sakförhållandena. Vi kan konstatera att det i dag inte finns några myndigheter i vare sig Sverige eller EU som har utfärdat eller avser att införa några förbud eller restriktioner mot att använda koppar som byggmaterial.

Vår uppmaning till alla som är verksamma inom bygg- och fastighetssektorerna är att välja byggmaterial som är väl beprövade och som är godkända av myndigheterna efter vetenskapliga undersökningar.

Hannu Heiskanen
vd Aurubis Finland Oy
ordförande SCDA

SCDA

SCDA, Scandinavian Copper Development Association, är en del av International Copper Association och European Copper Institute

Skandinaviska medlemmar är: Boliden Mineral AB, Sverige, Boliden Harjavalta Oy, Finland, Aurubis Finland Oy, Finland, Cupori AB, Sverige, Cupori Oy, Finland, Nordic Brass Gusum AB, Sverige.

Johnny Kellners debattartikel i Energi & Miljö nr 9/2017.

Mer forskning om separering av koppar i reningsverk krävs

Gödförbrukningen av koppar från vattenledningar i byggnader har varit föremål för diskussioner sedan slutet av 1900-talet och väcker fortfarande starka känslor. Vissa kommuner ville förbjuda kopparled-

när reningsverken kommer, enligt Svenskt Vatten, från fastigheter, i huvudsak bostäder. Cirka nio ton koppar förs med avloppsvattnet till Stockholms reningsverk varje år, en andel som ökat de senaste åren. Det är koppar som fört ut ur föda bland

en av kopparledningarna i tappvattensystemen kommer koncentrationerna i avloppsslammet att på lång sikt nå en hållbar nivå. Den kopparhaltiga klassiska Falu rödfärg skyddar mot röta.